

2013. gada 24. jūlijs

Mutes brūķis

Suitiski BRŪĶIS – izturība – tas jau nevar turēt brūķi – tas jau neizturēs

Suiti rāda savus senos tērpus

Dienas plāns

Rīt, 25. jūlijā

*Druvā man saule lēca,
Druvā saule notecēja.
Es cerēju dzivodama
Tēvu zemi paturēt.*

8:00 - 8:45 Rīta rosme, ķermeņa un gara
atmodināšana

9:00 - 9:30 Brokastis

9:40 - 10:00 Rīta sanāksšana

10:15 - 12:45 Rīta ievirzes

13:00 - 14:00 Pusdienas

14:00 - 19:00 Ekskursija

19:00 - 19:45 Vakariņas

20:00 - 21:30 Daudzinājums

21:30 - 22:00 Vakara dziesma un vakara
pasacīņa

22:00 - 23:00 Vakara viesis Ieva Ančevska /
Danči un rotaļas vecākiem ar bērniem
/ Nikšana

23:00 - ... Danco tie, kam pāri 13 / Nikšana

Laura Bitiniece smeļ, ka tik sveši suiti viņai nemaz nav, jo viņas vecmāte bijusi suitene. Un tieši vakar, piemērot seno tērpu, viņai radusies doma, ka noteikti jātaisa pašai savs Alsungas goda tērps. Visvairāk pārsteidza, ka suitu jakā un villainē nemaz nav karsti. Izrādās, ka sakarst neļauj garais līnu krekls, ko suitenes velk zem tērpa.

Otrdien Alsungas kultūras namā biedrības *Etniskais kultūras centrs Suiti* vadītāja Dace Martinova un Kristīne Vašilevska stāstīja par paveikto suitu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un attīstībā. Biedrība dibināta 2011.gadā, un šai laikā īstenoti vairāk nekā 20 projekti, piemēram, izveidota radošā darbnīca *Austuve*, suitu tradīciju skoliņa, portāls www.suitunovads.lv, iekārtotas biedrības telpas, tiek mācīta kokles spēle utt. Jau noorganizēti trīs starptautiski burdona festivāli.

Dace un Kristīne izrādīja ekspedīcijā savāktos materiālus, ko centrā interesenti var aplūkot, pētīt un izmantot, ja rodas vēlme pēc sava tautas tērpa. Vēl nesēn, ap 2009. gadu, tikai aptuveni 50 alsundniekiem bijis savs tērps, bet nu viņu skaits dubultojies.

Tad, paaicinot no klausītāju rindām 3x3 dalībnieci Lauru Bitinieci, Dace viņu vispirms ietērpa savā suitu sievas, bet pēc tam – suitu meitas tērpā, uzskatāmi pastāstot par katru tērpa detaļu. ▲

Cekuli – nevis pieci, bet piecarpus

Cekulu ģimeni no Rīgas nevar nepamanīt. Gan tētis, gan mamma ir humorpilni un aktīvi, dēls – jauns un smuks, meitiņas – saulainas.

Suminām

Šodien dzimšanas diena ir divām no mūsu pulka – **ILZEI BEERES** no Berlīnes un **ALOIDAI JURČENKO** no Rēzeknes.

Meitiņas dēļ

Ilze ar meitiņu Rebeku atbraukusi no Berlīnes. Vācijā Ilze dzīvo jau 20 gadus, precējusies ar vācieti, kurš ļoti atbalsta viņas centienus, lai meita apgūtu latviešu valodu. Rebeka saprotot, bet vēl nerunājot, tāpēc mamma cer, ka saiets dos kādu impulsu. Berlīnē esot latviešu skoliņa, arī Latvijas vēstniecībā Vācijā latvieši tiekoties. „Te ir tik daudz interesantu cilvēku, kam svarīga latviešu valoda, kultūra, no kuriem var bagātināties,” saka Ilze, kas 3x3 ir pirmoreiz un noteikti grib piedalīties vēl.

Izvēlas svinēt 3x3

Aloida šodien jūtas ļoti brīnišķīgi, jo Biznesa ievirzē atklājusi savu mērķi, un pārējie atbalstot izteikuši vairākas idejas. Alsungā viņa vada ievirzi Spēka avoti, ir te kopā ar meitu Anitu un mazmeitiņu Rēziju. Vīrs Viktors palicis uzraudzīt mājas, jaunākais dēls Jānis kā brīvprātīgais darbojas Francijā, bet Mārtiņš ir darbā Rīgā. Aloida smeļ, ka viņa parasti izvēloties savas dzimšanas dienas svinēt 3x3 saimē – tā bijis arī pašas vadītajos saietos Adamovā un Liepnā. Turklāt viņa MUTES BRŪĶIM atzinās, ka ir gatava rīkot un vadīt vēl vienu saietu. ▲

Daiga Bitiniece

Vārda dienu šodien svin: **KRISTĪNE BURNEVICA, KRISTIĀNA DZENE, KRISTĪNE KALNIŅA, KRISTĪNE LIBERTA, KRISTĪNE MAĻINAUSKA.**

Dzīvesprieku, veselību un daudz laimes visām gaviļniecēm!

Tētis Lauris saka: „Esmu pusotrs cilvēks,” tā laikam atzīstot, ka ir gana liels. Viņš strādā uzņēmumā, kas veic ar kanalizāciju un apkuri saistītus būvdarbus. Bet mamma Ilze nodibinājusi bērnu estētikas studiju *Cekuliņš*: „Daļu dienas esmu mamma citiem bērniem, bet pārējā laikā – pilnas slodzes mamma savējiem.”

Dēlam Ako Kārlim jau ir 16. Meitai Lotei – 9 gadi, bet mazulītei Elzai Hermīnei – nepilni 2 gadi. Mazākā meitiņa dzimusi numeroloģiski interesantā laikā: 11.11.2011. pulksten 11.11.

3x3 nometnē Cekuli ir tikai otro reizi, taču jūtams, ka viņi te jau patiesi ir savējie. Interesanti, ka savulaik Ilze bija domājusi – 3x3 noteikti nav domāta viņu ģimenei, jo bija dzirdējusi, ka tā paredzēta tikai ārzemju latviešiem un ir ļoti garīga. Bet tad 3x3 nometnē Cesvainē nonāca Cekulu draugu ģimene. „Pēc nometnes draudzene piezvanīja un pusotrā stundā vienā elpas vilcienā izstāstīja visu nometnē piedzīvoto. Tad sapratu, ka mums arī tur jātiek,” atceras Ilze. Uz Kandavas nometni pieteicās jau janvārī, kaut pieteikšanās sākās tikai martā. Nu savu vasaru bez 3x3 Cekuli vairs nevar iedomāties.

„3x3 daudz ko mainījis mūsu dzīvē – esam sākuši svinēt latviskos godus, dziedam, skaitam tautasdziesmas,” stāsta Ilze. Tradīciju ievērošana stiprina un vieno ģimeni. Ir lieliski Lielās dienas rītā doties pie aizsalušās Daugavas, lai redzētu, kā saule lec! „Sevišķi jauki ir tas, ka bērni ļoti pavelkas uz latviskajām tradīcijām. Lielais dēls pat klasē cenšas citiem par tām stāstīt, ieinteresēt viņus,” teic Ilze.

Ako Kārlis piebilst: „Kad beidzu 9. klasi, latviešu valodas eksāmenam vajadzēja sagatavot uzstāšanos. Es runāju par to, kā saglabāt latviskumu mūsdienu pasaulē.”

Puisis teic, ka daudzi klasē ieinteresējušies, daļa klasesbiedru devušies uz Cekulu lauku mājām svinēt Jāņus. „Man pēc tam zvanīja dažu bērnu mamas un teica paldies par to, ka bērniem parādītas latviskās tradīcijas, jo pašu ģimenēs Līgo vakars saistās tikai ar gaļas ēšanu,” saka Ilze.

Alsungas nometnē Lauris ir viens no retajiem drosmīgajiem vīriem, kas apmeklē Lina krekla šūšanas ievirzi. Ar saviem jokiem viņš krietni atsvaidzina nodarbību, kurā vajadzīga liela pacietība. Lai krekla šūšanā ātrāk tiktu uz priekšu, Lauris ņem līdzī šuvekli pat uz nikšanu. „Citi vīri dzer, mans šuj!” smejas Ilze. Bet Lauris atkož: „Uz 3x3 mēs braucam tāpēc, ka mana sieva neko nemāk. Te vismaz iemācīsies taisīt ēst tā, lai ēdiens būtu ēdams.” Ilze atzīst, ka Lauris šuj labāk par viņu, jo pati nemāk pat pogu piešūt, un ēst gatavošanā tiešām viņai vēl ir ko mācīties, tāpēc apmeklē latviskās virtuves ievirzi. Abi Cekuli arī neslēpj, ka tādi nu viņi ir: mēdz viens par otru jokot. „Mēs esam skaļi, bet arī draudzīgi un izpalīdzīgi,” tā ģimeni raksturo Ilze.

Lauris nometnē vēl grebja karoti un mācās darīt vīnu, bet Ilze Visdaros mēģina uzflcēt pirts cepuri. Lote iet uz kustības ievirzi un rotkalšanu un mammai jau uzdāvinājusi piekariņu karotes formā. Ako Kārlis klausās Zāļu sievas padomos, apgūst doņu pīšanu un Latviskās tradīcijas, godus un rituālus.

Lai ikdienā vairāk iepazītu latviskās tradīcijas, Lauris apmeklējis Pirts skolu, kurā nu mācās arī Ilze. „Pārsteidzošais, ka latviskās un pirts tradīcijas mēs pārņemam tik viegli, kaut agrāk bijām diezgan tālu no tā visa,” teic Ilze, kura pati drīzumā grasās vadīt pirtīžas māsas mazulim. ▲

Ilze Kuzmina

Rīta uzruna

Vienas tradīcijas šķautnes

Trešdienas rītā, kad video un bildes pārcēlās uz skolas 2. stāva gaiteni, tur uzrunu teica Ilmārs Mežs. Viņš sveica visus nometnes viduci, pašā zenītā, un teica, lai nekurnam par vējaino laiku, jo vējš aiznes visus knišļus un dundurus, kas varētu traucēt.

Ilmārs Mežs runāja par latviskuma izkopšanu. „Latviskumam ir vairāki aspekti, kas atšķir mūs no vidusmērā garlaicīgā eiropieša,” viņš sacīja, minot valodu un dziesmas. Valoda katram pašam ir jākopj, un, lai arī valodas izžušana mums pagaidām nav drauds, ir jādomā, kādu to nododam tālāk un kādu lietojam paši. Svarīgs ir vārdu krājums un valodas bagātība.

Ilmārprāt, suiti ir, ja ne kā klints, tad kā kārtīgs akmens upes straumē, kas kopā ar katoļticību Kurzemē saglabājis arī unikālas latviskās tradīcijas. Tādā ziņā suiti izceļami vidējo latviešu garlaicīgajā pulciņā.

„Nometne mums iemāca no putekļainām atvilktnēm vilkt ārā dziesmas,” sacīja Ilmārs. Nav būtiski, tieši kādā veidā cilvēks izvēlas kopt savu latviskumu – varbūt caur praktiskām iemaņām, garīgām pārdomām, varbūt caur dziesmām vai dančiem. Tās ir tikai dažādas šķautnes vienai tradīcijai.

Noslēgumā Ilmārs piebilda, ka dziesmām vērtība ir tikai tad, ja tās turpinās dziedāt mūsu bērni. Mūsu tradīcija ir aktīvi jālieto. ▲

Laura Bitinieca

levirze

Kustība un deja iedvesmo

Tā kā nodarbība ilgst 2,5 stundas, tās laikā var izdzīvot gan ko straujāku, gan mierīgāku.

Lai nu kā mums šai saietā trūktu, bet horeogrāfu noteikti ne! Kā ieviržu vadītāju sanāksmē kāds izmeta – te esot trīssarpus šīs specialitātes pārstāvju.

Labi pazīstama ir senā 3x3-niece Lilija Lipora, kuras uzvedumi dažreiz ir aizkus-

tinājuši līdz sirds dziļumiem. Sparīgi 3x3 kustībā vēlāk ienāca un - rādās, ka uz palikšanu, Krišjānis Sants, kurš parasti visus modina. Savukārt Guntai Liepiņai šis ir pirmais 3x3 saiets, kurā viņa uzaicināta mācīt kustību pieaugušajiem. Viņas mamma Laila ma-

Aktuāla infomācija

VAKARA VIEŠŅA ceturtdien, 25. jūlijā pl. 22:00 – 23:00

Saruna par dzimtas enerģijas izliedzināšanu ar **levu Ančevsku**, kas mācījusies Helingera skolā Vācijā. Šajā skolā apgūto darbā savij kopā ar senajām latviešu tautas tradīcijām un zināšanām. ▲

DAUDZINĀJUMS rīt, 25.jūlijā pl. 20.00 visi kopā dosimies no skolas uz Dižgabalkalnu.

Daudzinājums ir brīdis, kad mēs visi kopā daudzīnām to, kas mums ir svarīgs. Mēs domājam, dziedam, runājam par to, un tādā veidā vairojam šo vērtību.

Šoreiz daudzīnāsim vienprātību. Patiesībā, tas ir ikviens. Un mēs visi kopā. Tas ir īstais brīdis runāt par latvietību.

Tērpsimies savos skaistajos tautastērpos un latviski svinīgos tērpos. Līdzdarbosimies ar savu klātbūtni, enerģiju, domām un dziesmām, tā smeļoties kopības izjūtu un spēku. Aicināti visi nometnes dalībnieki.

Paldies par izturību!

Brīvā mikroфона idejas autors, organizētājs un vadītājs **Ingus Krūmiņš saka LIELU PALDIES** gan visiem skatītājiem, gan 41 apvienībai / grupai / individuālajam izpildītājam. Koncerts ildzis 3 stundas un 10 minūtes. ▲

ketēja Liepnas 3x3 saieta avīzi. (Vēl mūsu vidū ir leva Liepa, kas vēl studē horeogrāfiju un Alsungā vada Visdaru ievirzi.) Tātad kopā – 3,5 horeogrāfi!

Par Guntas ievirzi stāsta Anete: „Mēs darām visu, ko mums liek, - iesildāmies, stāipāmies, trenējam koordināciju, improvizējam, mācāmies arī atslābināties. Gunta parāda mums kādu piemēru, un mēs paši improvizējam, meklējam savu variantu, lai justos labi. Gunta zina ļoti interesantas rotaļas, var just, ka viņa daudz mācījusies un daudz zina!”

Par gaidāmo priekšnesumu nedrīkstot stāstīt, tas esot noslēpums. Mūzika, kas izvēlēta nodarbībām, esot ļoti iedvesmojoša, lai atraisītos, un jau esot zināms, kas skanēs priekšnesumā noslēguma koncertā.

levirzē pārsvarā nāk jaunkundzes un dāmas, bet ir arī pāris kungi. ▲

Daiga Bitinieca

Ekskursijas

Turpmākie apraksti ir iedvesmai – avīzes redakcija negarantē, ka jūs redzēsiet tieši šīs aprakstītās vietas.

1. Ēdole

Domājams, ka **Ēdoles pils** celtniecība Vankas upītes krastā sākusies 14. gs. Kopš

1561. g. līdz pat 20. gs. pilī saimniekoja fon Bēru dzimta. Savu pašreizējo izskatu celtne ieguva pēc pārbūves 1840. gadā. Ap pili 7,5 ha plešas Ainavu parks ar vairākiem desmitiem dižkoku. Vēl nesenu tur zaļoja arī populārais Rūķišu ozols, kuru apvij dažādas ar pils saimnieku likteņiem saistītas leģendas. Ievērojams arhitektūras un mākslas piemineklis ir 1648. g. celtā **Ēdoles luterāņu baznīca**. 1847.-1848. g. Ēdolē par rakstvedi strādāja vēlākais jaunlatviešu kustības vadītājs, izcilais Baltijas jūrnieceības darbinieks **Krišjānis Valdemārs** (1825-1891). Lai popularizētu aktuālas sabiedriskās un tautsaimnieciskās idejas, viņš Ēdolē nodibināja t.s. *Jūras izsmelšanas biedrību*. 1848. gadā K. Valdemārs Ēdolē nodibināja pirmo latviešu lauku bibliotēku.

2. Gudenieki, Apriķi, Basi Gudenieki

Gudenieku Sv. Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca ir viena no trijām vēsturiskā Suitu novada baznīcām. **Gudenieku kadiķu audze** ir lielākā Latvijā un citu vidū izceļas ar lielo platību – dabas lieguma teritorija ir 106 ha. Vecākajiem kadiķiem ir vismaz 50-70 gadu, lielākie sasniedz pat 8 metru augstumu.

Apriķi

Apriķu baznīca tiek uzskatīta par Kurzemes sakrālās mākslas pērli. Tā celta 17. gs. sākumā. Krāšņo interjeru zili baltos un zeltītos toņos Apriķu baznīca ieguva 18. gs. vidū. **Apriķu muiža / muzejs** – muižas apbūves baroka ansamblis veidojies pie Alokstes upes 18. gs. sākumā. No 1987.g. muižas kungu ēkas bēniņos iekārtots Apriķu muzejs, kur vēstīts par novada vēsturi. 1783. g. 15. oktobrī Apriķu Elkalejās dzimis **Neredzīgais Indriķis**. Viņš sacerējis dziesmas un reliģiskus sprediķus, kur runāja par paļaušanos uz Dievu, gadalaikiem, zemnieku dzīvi, skubināja uz mācīšanos un skolu apmeklēšanu.

Basi

Biržu muiža un parks. Muiža kādreiz piederēja baronu Holteihu dzimtai. Skola ēkā atrodas no 1921. g., kad tur vēl dzīvoja baronese.

3. Pāvilosta

Pāvilostas Novadpētniecības muzejs un laivu māja – pirmā Pāvilostas mūra ēka. **Jūrakmens** – 50 m no krasta jūrā vilņi apskalo Pāvilostas Lielo akmeni. 1878. gadā uzsākta **molu** būve. Kanāla

garums 950 m. **Kuģis Dole** tika dāvināts Pāvilostas novadpētniecības muzejam, tika restaurēts un kalpo kā tūrisma apskates objekts. **Pāvilostas pelēkā kāpa** – platākā pelēkā kāpa Latvijā – virzienā gar jūru 1,5 km, bet no jūras uz sauszemi – līdz 812 m. **Vētras priede** gadiem spītējusi skarabajām aukām un tikusi pie goda būt Pāvilostas pilsētas ģerbonī. **Baznīcālns** – valsts nozīmes arheoloģisks piemineklis – akmens laikmeta apmetne.

4. Užava

Užavas bāka celta 1879. gadā. **Elku liepa, Elku strauts** – sena kulta vieta. **Užavas luterāņu baznīcai** nav torņa – divi zvani novietoti ārpusē zem nojumes virs baznīcas ieejas. Baznīcas altāris un

durvju komplekts no 18. gs. ir valsts kultūras piemineklis. Užavas pagastā atrodas **Sārnates arheoloģiskā apmetne**, divi senkapi – Birznieku senkapi un Sāmišu

viduslaiku kapsēta un kulta vieta. **Užavas alus** darītava.

5. Jūrkalne

Jūrkalnes stāvkrasts ir viena no gleznainākajām Baltijas jūras piekrastēm Latvijā ar klusu, civilizācijas neskartu pludmali un iespaidīgu līdz 20 m augstu stāvkrastu. **Rīvas upes koka tilts** – gadsimtiem senās tiltu būves liecinieks. **Jūrkalnes Sv. Jāzepa katoļu baznīca** uzcelta 1786.g. Te ir divi altāri, tornī divi zvani, baznīcas griestos iekārtots burinieka modelis. **Ulmales – Labraga ev. lut. baznīca** celta 1896. g. Te atrodas 19. gs. tapusi slavenā T. Šprengela altārglezna *Kristus pie krusta un Sv. Marija Magdalēna*. **Feliksbergas trīsgadīgās jūrskolas piemiņas vieta** – kādreiz jūrskola ir bijusi arī Jūrkalnē. **Piemiņas zīme dzimtbūšanas laikā no armijas izbēgušiem rekrūšiem** – piemiņas zīme jaunekļiem, kuri negribēja 25 gadus piespiedu kārtā dienēt cara armijā, tāpēc viņi slēpās apkārtnes mežos. **Piemiņas zīme latviešu bēgļiem uz Zviedriju 1944.-1945. gadā**. Baidoties no atkārtotas okupācijas, bet nevēloties evakuēties uz Vāciju, daļa Latvijas pilsoņu pa jūras ceļu – kā vienīgo iespējamo – centās nokļūt neitrālajā Zviedrijā. ▲

3x3 dalībnieks

Labākā tautas tērpa un 3x3 zīmes autore

Vai jūs zināt, ka 3x3 zīmi Alsun-gai gan pirms 18 gadiem, gan tagad zīmējusi Dagnija Pārupe? Jā, jā, tā pati Dagnija, kas šogad Dziesmu svētku tautas tērpu skatē ar savu pašdarināto tērpu ieguvusi 1. vietu! Dagnija, kas dzīvojas mūsu vidū un māca aust celaines kopā ar Liliju Treimani, kuru uzskata arī par savu skolotāju.

Satiekas Rīgā uz ielas

Bet vispirms stāsts par to, kā abas ar šī saietā saimnieci Annu iepazīnušās. „Esmu no Valmieras un, kad man bija 15 gadu, braucu uz Rīgu stāties Lietišķās mākslas vidusskolas tekstilmākslas nodaļā. Biju atbraukusi par agru, no Rīgas neko nezināju un sāku gaidīdama staigāt pa Dzirnauvu ielu šurpu turpu. Ievēroju, ka man vienreiz pretī nāk kāda meitene, tad otrreiz, trešoreiz... Abas saskatījāmies un sapratām, ka gaidām vienu un to pašu. Tā arī sapazināmies!”

Kā jau tekstilniecei – pinums

Kad Anna Dagnijai lūgusi zīmi Alsun-gas nometnei, tapušas vairākas, šī, kas redzama dažiem ilggadējiem 3x3-niekiem uz krekliem, bijusi visdzīvīgākā. „3x3 zīmi veidoju kā pinumu, man kā tekstilniecei jau tas pinums svarīgs,” tagad smeļ Dagnija. „Un, kad Anna piezvanīja pirms šīs nometnes, tad teica – tev atkal jāzīmē bize! Un šoreiz sanāca bize perspektīvā.”

Dažādu iemeslu dēļ tā sagadījies, ka Dagnijai šis ir tikai otrs 3x3 saiets, lai arī viņa šais gados strādājusi daudzās radošās nometnēs, jau sen darbojas folkloras kopās un ir viena no lietpratīgākajām tautas tērpu pārzinātājām, un stelles viņai tukšas arī nekad nestāvat.

Dagnija bez tekstilniekiem pabeigusi arī Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) grafikas nodaļu un strādā tautastērpu centrā *Senā klēts* – pārdod, konsultē, darina – un ir ļoti priecīga, ka tāds darbs esot viņu atradis.

Pirms tam gadus trīspadsmit strādājusi Vēstures muzejā seno (arheoloģisko) tērpu atdarinājumu nodaļā, kur nonākusi it kā nejaušības dēļ, bet kas tikpat labi var būt likumsakarība. Proti, beidzot Lietišķās

mākslas vidusskolu, diplomdarbā Dagnija Vēstures muzejam gatavojusi libiešu villaines atdarinājumu. Un muzejs pēc laika viņu uzaicinājis strādāt, un nu viņa var teikt, ka darba process tur bijis vislabākais skolotājs. „Arvien uzzinu ko jaunu. Lai uz-austu maksimāli tuvu oriģinālajam, jāzina rakstiņš, dziedziņi reizēm jāskaista ar lupu.”

No sevis neaizbēgsi

Kad mācījusies *lietišķajos*, tad tur vēl bijis jūtams tas gars, kas mudina pievērsties seniem amatiem, etnogrāfijai, dažādām tautas tērpa darināšanas tehnikām utt., bet tagad neesot nevienas mācību iestādes, kur to apgūt. Sanāk pretruna, jo *Senajā klētī* viņa jūt, ka aizvien vairāk cilvēku interesējas par savu tautas tērpu – vai nu pasūta, vai cenšas paši ko pagatavot. Dagnija ievērojusi, ka svarīgi tas esot tiem latviešiem, kas aizbraukuši dzīvot

Dagnija Pārupe savā 11.gs. Vidzemes libietes tērpā.

uz ārzemēm. „Cilvēkā ir nepieciešamība pēc piederības izjūtas, identitātes. Arī tad, ja viņš varbūt saka, ka tā nav.” Dagnija ir sajūsmā par suitenēm, cik tās lepnas par saviem tērpiem, jo tā ir viena no lietām, ar ko varam būt īpaši unikāli pasaulē.

Tapis 12 gados

Tos, kas vēl domā, Dagnija iedrošina, ka nepabeigts tautas tērps nav nepareizs, ka to var pamazām pilnveidot, ik gadu papildināt pa kādai detaļai, un katrs to var darīt pēc savas rocības. „Domāju, ka tautas tērps nav tāda lieta, ko nopērk visu gatavu. Kaut vai pats var kādu detaļu pagatavot, tad uzreiz tam cita jēga.”

Dagnijai ir divi tautas tērpi – etnogrāfiskais 19. gs. Ziemeļvidzemes un 11. gs. Vidzemes libietes tērps.

„Man mans tērps nav skatuves kostīms, bet goda tērps,” saka Dagnija. Pirmās detaļas tapušas 2001. gadā, pēdējās šogad. Visu darījusi pati, pat zābakus pie Agritas Krieviņas uztaisījusi, vien rotas un tērpa metāla rotājumus darinājuši rotkaļi. Par uzvaru individuālo pašdarināto tautas tērpu kategorijā Dagnija bijusi gan pārsteigta, gan ļoti priecīga, kaut vairāki paziņas uzskatot, ka tas taču tik pašsaprotami! ▲

Daiga Bitiniece

11. gs. Vidzemes libietes tērpa apraksts

Krekls – tunikveida, no lina auduma, ko 20.gs. 20. gados audusi Katreite – Katrīna Veigule Preiļu *Sprindžos*. **Brunči** – plecos ar bruņurupuču saktām saspaužami. Austi no tumši zilās vienkārtīgas dzijas čettrīšu trīnīša tehnikā. Dzija pašas krāsota ar anilīna krāsām (tas pats attieksies arī uz citām sastāvdaļām.)

Josta – pēc vajadzības un noskaņojuma – vienkārša celu josta (12 celi) vai rakstaina celu josta (24 celi).

Villaine – pamataudums no mēļi zilās vienkārtīgas vilnas dzijas čettrīšu trīnīša tehnikā. Malās celaines, rotātas ar bronzas gredzentiņiem un alvas rozetēm. Galos celu apaudi. Velkiem divās rindās skujiņā savērtas bronzas riņķīšu rindas. Stūros bronzas spirāļu viedekļveida pušķi.

Galvassega – divi galvasauti – lina un vilnas. Vilnas galvasautu rotā bronzas gredzentiņu rinda.

Kāju sietavas – 11,5 cm platas, 350 cm garas vilnas auduma strēmeles, austas speciāli šim nolūkam. Titas no potītes līdz celim.

Kāju sietavu prievē – ap 1,5 m garas.

Zeķes – darinātas vienas adatas pinuma tehnikā, izmantojot stirnas kaula adatu.

Apavi – šūti ādas zābaciņi.

Somiņa – šūta no ādas.

Rotas – Bruņurupuču saktas, saktas, gredzeni, stikla krelles, bronzas piekariņi, kaklariņķis, aproces.

Nazis – neatņemama sastāvdaļa.

Brīvais mikrofons

Ļoti atvainojamies, ka apjoma dēļ visi dziedātāji un muzikanti avīzē neiekļuva! Tik un tā – jūs visi esat lieliski!

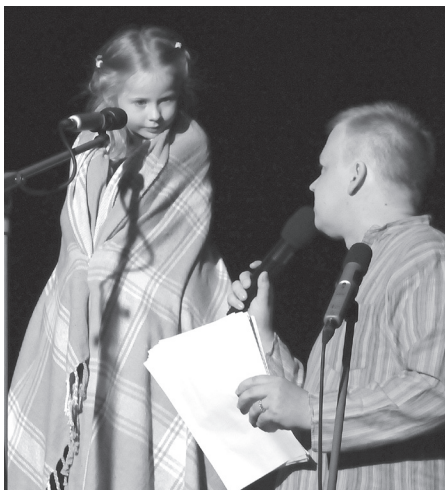
Pusreizpuse – *Kopā, kopā, visi mūsu bērni*

Ōra, Uko, Anna (Rīga, Miami) – *Kaķīts mans*

Agata un Sofija Belkinas ar tēti Alekseju Belkinu un mammu Māru Muktupāvelu (Pēterburga) – *Tumša, tumša tā eglīte*

Ralfs Kažoks mēģina iedomāties – *Tētis esot bijis mazs*

Kvartets Pārvārisi kanoē akapellā smailīte – *Domāts, darīts*

Garā Alise (Salaspils): Dienā esmu ļoti īsa, bet, kad jādzied, pārliecība liek man izaugt pāri par 2 metriem – *Rozīte*

Ance un Marta Grīnvaldes (Ķekava) – *Saule sēja sudrabiņu*

Gustavs Ploriņš ar mammu (Rīga) – *Dzelz-griezējs / Lielais Jānis kalniņā*

Irita Skurule (Viļāni) – *Lelles jaka*

Krūmiņu dzimta (Rīga, Miami) – *Gauži raud saulīte*

Janovu ģimene (Sigulda) – *Zelta zvaigzne atspīdēja*

Elza Kuzmina (Rīga) – *Mammīte – bitīte*

Elizabete, Sanita un Diāna Brezinskas (Latgale) – *Kur, pelīte, tu tecēji*

Diāna Lietiņa (Saldus) – *Pazaudētais mēnešņiņš*

Gusts Jānis Petrovičs (gandrīz Alsunga) – *Mazais valsis / Ziemeļu deļa*

Vīru kopa Vilki (Rīga) – *Kur, vilčiņi, čunčīnāji*

Lidija Jansone (*Gudenieku suiti*) – stāsts par patriotismu, dziesmām un to, kā viņu bērnībā kopā ar ģimeni izsūtīja uz Sibīriju

Apvienība *Vientuļi viensūņi* (no visām malu viensētām) – dziesmā mudina radīt jaunu kustību vientuļiem cilvēkiem 1x1

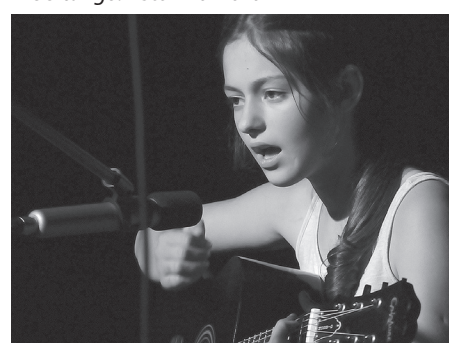
Daina Emīlija Freinberga – *Upmale* (Rīga) – *Libertango*. Astor Piazzolla

Areta un Madara Grāpes (Rīga) – *Sidraba birzē*

Andra Nora Davidone – *Astoņkājis*. Imants Kalniņš, Imants Ziedonis

Estere Feldhūne – *A Place in this World*

Grupa *Seski* – *Tōļi dzeivuoļ muna meilō* – cēstieni radīt jaunu – galda deju žanru

Adriāns Zeidmanis (Gārzde) – *Senās mūzikas gabals / blūzs nr. 79*

Līga un Aija Pūsepas (Ventšpils) – *Lidojums ar gaisa balonu* – izcila ritma māksla

Grupa *Trejdeviņi* – *Saules meitas sagšas raksta un vēl 5 dziesmas*

Sīrsnīga saruna

2. brūķis ar Uldi Siliņu

Labdienvakarrīt, Uldi!

Ko brīnīs par vēstules atrašanos vietu?! Man, kā dižai brūķētājai, tā vēstuļu kaste ir par mazu, grāmatā tomēr vairāk vietas.

Ko es grib no tevis?! Neredzēju cita veida, kā tevi ievilināt sarakstē. Es jau skata pēc tik prasīju padomu pēc izskata Ēģiptes faraona Tutanghamona vectēvam. Asins balss tomēr sauc! Padomu vairs neprasišu, tik sniegšu tev objekt-subjektīvu ieskatu 3x3 nometnē. Pats lab zin, ja neesi ar savu rumpi klāt, tad īst smek vienalga nesajust! Tavu padomu par gultu izlikšos nelasījusi.

Nuuūū - mutes brūķēšanā man no 3x3 Smiltenes laikiem labs skolotājs (uzmini nu!), un diezin, vai es to pārspēšu! Bet tur pie vainas tik tāds nieks - viņa

agrīnā 4 mēnešu pieredze Suitu novadā. Nu laiks man uzkrāt to un siet saites.

Pārtiešām nerunāšu, tik žīvai pavēstīšu, ka vakar man nosēdās divas baudāmas lietas - Suitu sievas burdons (sirdī) un bērzkokvīna dzeršana (kuņģī). Sievas dzirkstija ar balsim un burbuļsaktām kā bērzu sulas šampanietis! Ar nepacietību gaidu tikšanos ar viņām katoļbaznīcā, kur dzirdēsim psalmus. Labi gan, ka no metne vasaras vidū, jo maijā un septembrī suitenes diezin, vai noķertu, jo šām tad jāapstaigā un jāapdzied suitu kultūrtelpas 17 krucifiksi! Mani jau te brīdina, lai es par suitiem daudz muti nebrūķē, bet es domāj, ka viņas ir savējie, un savējie sapratīs.

Vēlreiz žēl, ka šonedēļ neesi šai vietā! Vakar nīkšanā gan dziedāju, bet bairīts - ne dierše ne gāle, tāpēc braucu uz dušē bez kručkām..

Joprojām pie skaidra prāta un saprašanas -
tava Kleopatra

Noklausīts vai ...

Redakcijā saņemta satraucoša ziņa - Kleopatra dzerot jau trešo dienu!!! Kad bija jau noorganizēta psihologa un citu speciālistu palīdzība, atklājās, ka viņa apmeklē Linarda Liberta vadīto viņa darīšanas ievirzi. Sabiedrība atvieglota ievēl elpu un novēl - dzer, māsīņ, dzer! ▲

No kokapstrādes ievirzes iznāk vīrs un, pirmajā stāvā redzēdams ventīņu Līgas sakarinātos ārstniecības zālīšu parraugus, vaicā - Vai tad beidzot nebūs izžuvis? Kad varēs uzpīpēt? ▲

No Lina kreklu ievirzes:

Dalībniece:

- Vai šo vilni var šūt kaut kā vienkāršāk?

Dalībnieks:

- Jā, izmantojot *Momenta* līmi! ▲

Klasē iepretim MUTES BRŪĶA redakcijai pēcpusdienās notiek politikas ievirze, ko vada Ansis Bogustovs. Mutes brūķētājas Ansim ir ļoti pateicīgas, jo viņa skaļā balss skan cauri visām durvīm, nonākot arī avīzes redakcijas telpā. Tā avīzes veidotājam ir iespēja dabūt divus vienā - veidot avīzi un par brīvu tikt informētām, kā vēlēšanās balstot par istajiem politiķiem. Mutes brūķētājas ļoti cer no Bogustova kunga dabūt arī apliecinību par politikas kursa noklausīšanos - aiz durvīm. ▲

Turpini mācīties
suitu mēli

kacēt - aizsniegt kaut ko (sakacēt, aizkacēt, pakacēt u.t.t.)

kaikari - kankari, vecas noplēstas drēbes

kaņķens - kartupelis, rok kaņķenus

kapūzene - viriešu cepure suitu tautas tērpā

klēgainiši - kladinātāji, vistas

klīklāviņi - paviegla rakstura cilvēki

kolka - dziļāka vieta seklā upē, arī jūrā

krebeles - darbošanās, netik krebelēties - netik darboties

krinkstēt - gaidīt, lūgt lai kaut ko iedod, ko tu te krinksti?

kručkas - joku dzišana, muļķības, iztaisijis kručkus

Dagnijas Pārupes zīmējumi.

Sanākot adatas pinuma ievirzē, visas sievas ļāvušās sākumā sapņiem, proti, visām nu tik tapšot cimdi, zeķes utt. Tad pamazām vien entuziasms placis. „Labi, vismaz būs cimdi. Nu labi, lai būtu vismaz bērnam! Nē, vislabāk tomēr zidainītim. Un noteikti bez ikšķa!” ▲

Diskusija ar prāvestu Andri Vasiļevski par kristīgā un latviskā saskarsmi sit augstu vilni, kad Jānis Liepiņš no ASV iesaucas: „Par to plikumu var runāt visu dienu un visu nakti!” ▲

MUTES BRŪĶA redakcija:

Ieva Freinberga

Daiga Bitiniece

Laura Bitiniece

Ilze Kuzmina

Maketētāja Gundega Kalendra

Fotogrāfs Aivars Vētrājs

Mīļais 3x3niek,
ja redzi ko asprātīgu, jocīgu, interesantu, noderīgu vai skaistu, nekavējoties sūti MUTES BRŪĶIM uz ieva.freinberga@gmail.com, tālr. 29176185 vai nāc uz redakciju. Būsim priecīgi!